

Asia: VN/4271/2025

Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi kirjanpitolain, kaupparekisterilain ja tilintarkastuslain muuttamisesta (tilinpäätösraportoinnin digitalisointi)

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Tilastokeskus lausuu asiasta tieto- ja tilastotuotannon näkökulmasta ja esittää seuraavat huomiot.

Tilastokeskus kannattaa esitettyä ehdotusta ja pitää sen tavoitteita erittäin tärkeinä. Yritysten taloustietojen digitalisoituminen ja rakenteisessa muodossa saatavat tiedot tehostavat taloustilastojen tuottamista ja samalla parantavat niiden laatua. Tämä näkyy tietojen käyttäjille ajantasaisempina taloustilastoina.

Tilastokeskukselle on keskeistä saada tiedot mahdollisimman kattavasti ja viiveettä rakenteisessa muodossa. On tärkeää, että nämä tarpeet huomioidaan käytännön soveltamistyössä ja että lainsäädännön kehittämistä jatketaan tulevana vuosina tämän tavoitteen saavuttamiseksi. Seuraavat huomiot tarkentavat soveltamista ja jatkokehittämistä koskevia tarpeita.

Kattavuus

Tilastokeskuksen kannalta on olennaista, että tiedot saadaan kattavasti digitaalisesti sekä eri yhtiömuodoista että kunkin yrityksen osalta mahdollisimman täydellisinä rakenteisessa muodossa. Lainsäädännön velvoitteita tulisi jatkossa laajentaa myös niihin yhtiömuotoihin, jotka jäävät nyt digitilinpäätöksen velvoittavuuden ulkopuolelle. Erityisesti liitetietojen osalta keskeistä on niin kutsuttujen ”tägättävien” tietojen määrittely. Esimerkiksi konsernirekisterin ylläpitämiseksi äänivalta- ja omistusosuudet ovat tärkeitä tietoja, joita ei esityksen perusteluissa ole erikseen yksilöity rakenteisena vaadittaviksi tiedoiksi. Lisäksi tietojen toimitusmuodon tulee perustua yhtenäisiin teknisiin ratkaisuihin, jotta myös muut kuin täysin rakenteiset osuudet olisivat mahdollisimman laajasti automaattisesti hyödynnettävissä.

Aikataulu

Kahdeksan kuukauden määräaika on EU:n lainsäädännön mukaisen tilastotuotannon tarpeisiin nähden pitkä, erityisesti jos osa tiedoista ilmoitetaan edelleen muussa kuin koneluettavassa rakenteisessa muodossa. Tällöin tiedon hyödyntäminen edellyttää enemmän työtä ja mahdollisesti

manuaalisia, aikaa vieviä työvaiheita. Tilastokeskukselle olisi tärkeää, että määräaikaa voitaisiin lyhentää.

Pitkä viive vahvistetun tilinpäätöksen toimittamisessa tarkoittaa, että Tilastokeskus joutuu hankkimaan yrityksistä ennakkotietoja. Käytännössä ennakkotietoja tarvitaan vuosittain minimissään vajaalta 6 000 yritykseltä. Yritysjoukko vaihtelee vuosittain ja kattaa suuruusluokaltaan noin kymmenen tuhatta tilastotuotannon kannalta merkittävintä yritystä. Tilastokeskuksen yritystilastoissa ja kansantalouden tilinpidossa käytetään nykyisin Verohallinnon neljän kuukauden viipeellä keräämiä tilinpäätöksiä. Kansantalouden tilinpidon ennakkojulkaisun tietojen laadun ja julkaisun aikataulun näkökulmasta on tärkeää, että ainakin isoimmilta yhtiöiltä saataisiin edes vahvistamattomat tilinpäätökset riittävän ajoissa.

Virtanen Ulla
Tilastokeskus